

Khoa Luật tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề “Quyền văn hóa: Pháp luật và thực tiễn trên thế giới và ở Việt Nam”

Trong khuôn khổ Dự án hỗ trợ của ĐSQ Úc thông qua Aus4skills dành cho Chương trình Thạc sĩ Pháp luật về Quyền con người, ngày 28/6/2019, Khoa Luật Đại học Quốc gia Hà Nội (ĐHQGHN) đã tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề: “Quyền văn hóa: Pháp luật và thực tiễn trên thế giới và ở Việt Nam”

Tới dự Hội thảo, đại diện cho Chương trình Aus4Skills có bà Trần Thị Kiều Vân. Về phía Khoa Luật, có PGS.TS. Vũ Công Giao – Chủ nhiệm Bộ môn Luật Hiến pháp-Luật Hành chính, Phụ trách Trung tâm Quyền con người, quyền công dân của Khoa Luật.

Hội thảo đã thu hút hàng trăm chuyên gia, nhà nghiên cứu, nhà quản lý đến từ Viện hàn lâm Khoa học Xã hội; Học viện Chính trị Quốc gia HCM; Học viện Hành chính; Đại học Kiểm sát; Đại học Luật Hà Nội,...và các NCS, học viên và sinh viên của Khoa.

Mở đầu Hội thảo, PGS.TS. Chu Hồng Thanh (chủ trì Hội thảo) nhấn mạnh văn hóa và các quyền văn hóa là vấn đề đa diện, phức tạp và có thể tiếp cận dưới nhiều khía cạnh khác nhau, từ tiếp cận triết học hoặc pháp lý và nhiệm vụ đặt ra vẫn phải là làm rõ quyền văn hóa để làm cơ sở cho bảo đảm thực thi. Do đó, Hội thảo được chia thành hai phiên chính để các vị đại biểu có thể nhấn mạnh và tập trung về những vấn đề quan trọng của Hội thảo.

PGS.TS. Hoàng Văn Nghĩa là người mở đầu cho chương trình tham luận của Hội thảo với báo cáo “ Khái niệm, nội hàm của quyền văn hóa”. Trong đó, PGS nhấn mạnh đến thực trạng hiện nay là hầu hết các địa phương đều có “nhà văn hóa”, nhưng theo khảo sát thực tế thì nhiều nơi người dân rất khó tiếp cận hoặc tham gia vào những cơ sở văn hóa đó. Từ thực tế đó đòi hỏi chúng ta phải làm rõ hơn nữa nội hàm của văn hóa và các quyền về văn hóa. Trong khi, Quyền văn hóa là một trong những quyền con người cơ bản mà nếu không được tiếp cận hoặc tham gia vào đời sống văn hóa thì đời sống của mỗi cá nhân sẽ không thể phát triển đầy đủ được.

Hội thảo có 08 tham luận và bàn về Quyền văn hóa có liên quan mật thiết đến một số quyền khác về tín ngưỡng tôn giáo, quyền về giáo dục, quyền được thông tin về lĩnh vực văn hóa, sở hữu trí tuệ, di sản văn hóa, truyền thông chính trị.

Tại Hội thảo, các chuyên gia thảo luận rất sôi nổi. Trong đó, TS. Nguyễn Linh Giang cho rằng nếu để khái niệm văn hóa đơn độc thì rất khó đánh giá vì đây là phạm trù có sự biến chuyển theo thời gian và không gian. Do đó cần gắn việc nhìn nhận quyền văn hóa với một góc độ cụ thể.

PGS.TS Đặng Minh Tuấn đề xuất Tòa án có thể là chủ thể được trao quyền phân định tính chất của một vụ việc hay xâm phạm quyền. Về khái niệm, PGS.TS Đặng Minh Tuấn cho rằng nên gọi đây là các quyền về văn hóa.

TS. Lương Minh Tuấn đồng tình với PGS.TS Đặng Minh Tuấn nên coi là các quyền về văn hóa bởi nếu gọi là quyền văn hóa thì phải xác định được nội hàm của quyền và những giới hạn của quyền. Đồng thời cũng phải làm rõ những chủ thể nào có nghĩa vụ bảo đảm quyền, cách thức thực hiện như thế nào. Có lẽ cũng một phần do thiếu cơ chế tư pháp đủ mạnh để có thẩm quyền giải thích các quy định của pháp luật.

Tiếp cận sâu hơn về văn hóa công vụ và dựa trên cơ sở quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về văn hóa công vụ, TS. Vũ Thị Mỹ Hằng thấy rằng lần đầu tiên trong Hiến pháp 2013 đã khẳng định văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội. Đây là cơ

sở tạo ra những hành lang pháp lí cần thiết trong quá trình hoàn thiện thể chế pháp lí về văn hóa công vụ.

Bế mạc Hội thảo, GS.TS. Nguyễn Đăng Dung (Chủ trì Hội thảo) khẳng định văn hóa vốn là một phạm trù phức tạp, cho nên việc định hình văn hóa cũng như các quyền về văn hóa là rất khó khăn. Mặc dù vậy, Hội thảo cũng đã giúp chúng ta có được những góc nhìn rõ ràng hơn về vấn đề này và tạo điều kiện để tiếp tục đi sâu nghiên cứu về một số khía cạnh cả lí luận và thực tiễn của các vấn đề liên quan đến văn hóa.